

ЗМН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПРЕЗИДЕНТ

Жерни юсюнден сөз барганды

КЪМР-ни Президенти Арсен Канокоев «Адыгъ хасэ», «Алан», «Вече» жамауат организациланы келечилери бла тобешенди жер байлыклары карталарын, жер бла байламды халланы башча көрсөткөндө сөздү берди.

Сокурананглага жумушканлык этилликди

Арсен Канокоев изилдеу болгъан оманда террорчулук ишге кытышканларны ишеклик этилген жашларны бир къуаумуну ата-аналары бла тобешенди. Бу жол ол КЪМР-ни Правительствоусуну койюнда Элбурс райондан боевиклени жууулары бла сөлөшкенди.

Сөзиге салмайк, КЪМР-ни Президенти Къабарты-Малкварда халны игилдерин муратда Бахсан районда жашагъанла бла быллай тобешу бардыргъан эди. Арсен Канокоев элбурсулуга, алгынчы тобешуе белгиленгенча, боевиклени мамыр жашууга кытайтар жаны бла комиссия кыруула турганды билдиргенди. Сауттарын, кесперин да право нызамны сакълауучу органга кесперни ыразылыклары бла бергенлеге жумушканлык этилген жаны бла федералдык мадари этилгендерин да айткъанды.

Сөз ючюн, РФ-ни Уполномочен процессуалдык ула Уполномочен кодексине «сод бла келишиу» дегенча тозетиуле кирилгенди. Ол а этген амалыкларына сокуранан, андан ары аны тохтаргы сөйгенлеге жумушканлык этгерин ол береди.

Ана да республиканы адамлардыла, аны себепли суу къалса, тоз жолга тохтасала сюеме. Аланы араларында мамыр жашууга кытайтарга сөйгенле чыккъала, биз аланга бир торлю зор-

жер-жерли самоуправленини къуруну битеуло принциплери юсюнден» 131-чи номерли Федералдык законду жашауду бардыруу бла байламды законодательный башламчылыкла этуу жаны бла Келишиу комиссия кыруулан эди. Анга 36 адам киргенди - къабартыландан, малкварыладан, орусулудан да 12-шер. Аланы араларында Парламенти депутатлары, жер-жерли самоуправленини, жамауаты да келечилери бардыла. Келишиу комиссия юч сопроделателни да айыргъанды, ала да республиканы баш этнослары келечилериде.

Сокурананглага жумушканлык этилликди

Консултациядан андан ары бардырылгъандыла

лукъ этилмезин жалчытыргъа кереклик. Комиссия да аны ючюн кырувалды. Мен кесим аны къэ-эулакъ болгъанлай тургъам. Биз акыларын башларны жыйналаны барысы да хайырландыргъа «эчи коридор» кыруарыкбыз. Ала бир торлю артылык этилмезине мен сөз береме. Кесперин право нызамны органларна бергенлеге ишлерине кырувалгъан заманда закъондан тайбуу болмаз ючюн, къобулдан келгенни арыкъ тойлукъ. Къоллары къанга болмагъанла у артка кытайтарга ол болгъанын билсинле.

Дауу кими да болуу, алай аны ючюн кыруула сауу алыргъа керекди. Бусагъатда бизге къытай мадари этгерге тохшеди. Аны себепли бизни айтышкъыгъа кулак салмагъанларны ахлары бирди, дегенди Арсен Канокоев. Ата-анала Президентте кесперни жарыулары билдиргенди, сабилерин мамыр жашууга кытайтар жаны бла мадараптагъа себеплик этгерге айткъанды.

Республиканы башчысы быллай тобешуени дайым да бардыруу тургъа мурат этгенни чертенди.

КЪМР-ни Президенти бла Правительствоусуну пресс-службасы.

Жыйылыу

Сабийлеге - сейирлик байрам

Къабарты-Малквар Республиканы жаш тѐлюно эмда жамауат биригуилени ишлери жаны бла министрствосунда жыйылыу болгъанды. Ол биринчи июнда Сабийлеге къоруулануу халкъла аралык юно Нальчикде къалай белгилениргине жууалы къурау комитет бла бирге бардырылгъанды. Ары башда сагъынлыгъан ведомствонун башчысы къуллугун толтуруу комиссиясы Гайылан Алѐна Парламентини Жаш тѐлюно, жамауат биригуилени эмда аспамле информация органлары ишлери жаны бла комитетини председатели Татьяна Хашхожева, «Российск детский фонд» деген Битурсосой жаңаурулукъ фонду Къабарты-Малкварда бѐлюмоно таматасы Фатима Иванова эм башчала къатышкандыла.

Кенешчи Борис Суптанович анханды эм бардыргъанды. Ол бирден бирге кѐре, биринчи июнда сабийлеге аталган байрам «Российск детский фонд» жаңаурулукъ фонд бла бирге къуарылыкъды. Ол кенешчилерини да болгъанды айткъанды. Ол а КЪМР-де болуулукъ тийишли сабийлеге деп республиканы Президенти Арсен Канокоевну буюруу бла бардырылгъанды. Ол Жашил театра сагъат экиде (биринчи июнда) башлангъанды эм ичиге сагъат сөгизге дер болукъду, деп билдиргенди.

Байрамда сабийле кѐп болуулукъ баймды. Аланы санын эки миңден эки бла жары миңге жетидирге дейик. Аны себепли Жашил театрын алында машинала, адамла да бирден къуолуп, къатышкъара болмаз ючюн, тийишли мадари этилликди. Бирле кетип, экинчиле аланы орунларына келирди, алай жарагъадыла таппа. Сабийле суу бла жагъчылынырыкъдыла, морожене бла да къуандырылгъанды.

Жаууну куу болса да, ол затха да эс бурганбыз. От тошшу жаны бла къоркъусулукъ жууалары сечон да, тийишли органла бла келишим этгенбиз. Хар зат да ичигелеге тапылгъа болуу ючюн, жуъ арыкъ

Тѐгерек стол

Сансызлыкъдан къалай торлю къутулурга болукъду?

Белгород шахарда хайырланлынуу кооперацияны университетини Нальчикде Филиалында «Жаш тѐлюно. Власть. Айырылуу» деген вѐзю аралы «тѐгерек стол» бардырылгъанды. Аны директору, педагогика имуланы доктору, профессор Акмера Шогенов башларды. Ол айыруула башлангъынчы, жаш тѐлю бла тынгылы иш бардырырга керекди, дегенди.

Директорну иму жаны бла заместители Людмила Тахисомова жаш адамла айыруулагъа къатыштыргъа артыкъ бек сийемгенерини сылтауларын право жаны бла магъанала ирги иги аныламагъаначан эм жашуула жерлерин табалгъанларында кереди.

Аны оюмура кер, жаш тѐлю властых ышанмагъаны экономикада кризис бла байламлыды. 2004 жылда айыруулагъа жаш адамланы 48 проценти кытышканды, 2008 жыл да уа 46 проценти.

Себип

Хар чууакъ сагъатны хайырлана

Къабарты-Малкварда жаз башы урлукъ себиуну биогонлокде къыстау бардырадыла. Узакъга созулгъан жумула бу ишени кѐп къалай ою юнеге болжалгъа салгандыла. Алай ол болум битимликне исеулерине бла тирликликлерине чырмаулукъ келтирмезге керекди. КЪМР-ни Эл мулк министерствосунда билдиргенлерине кѐре, биогонлокте республикада жазлыкъ битимликне 130 миң гектар жерге сепгенди, ол а белгиленген планын 68 процентида. Урлукъ-лукъ нартокъ 43 миң гектар жерге тошкенди, чѐпеле у онегиз миң гектарга. Республиканы жерчиликде урунгалары тахта кѐтетлини 16,5 миң гектардуу уа 12,7 миң гектарга салгандыла. Кѐпжылкы битимле 878 гектары аладыла. Ол санында жемеш битимле 640 гектары жуоом а 238 гектары. Шѐндо чууакъ юнле тохташханды этилмеген ишени тер тамам-

тюрлююб. Жаланда сабийле байрамга ачлай, жалаңбашла да келмезча, ата-аналардан, усталардан да тилерге керекди. Биогонлокте «Радуха» санаторийде согуу тургъан жашчыкълардан бла къызыккълардан да эки жюден артыгы бу байрамга къатыштыргъа ол табарыкъдыла. Ала кесперини да къылайсы юйоренденди-неда екюзеледи, дегенди ол.

КЪМР-ни Саулукъ сакълау министрлиги сурубасары Гайылан Алѐна уа Жашил театрын тирисинде кыркынчы чалып кетерип, аны да, быллай да сген тереклини да келгенлеге губулдан халда келмезча этгерге кереклик айткъанды. Андан сора да, медицина кыруулан эки бригада ишлерин билдиргенди.

Фатима Иванова да Жашил театрын тазалаууга, аны байрам халгъа келтирүүге деп да ыркы бѐлюноктюн анылагъанды. Шѐндо сабийле мобилый телефоны бла компютер оюулары жерлеринде, биз а алагъа хайыр келтирик, сейирлерин къызгарыкъ зауукълукъну керпозторге сюебиз. Жашауда жомакъ

ла, сахна оюула, жырла, тѐпсеуле, башкыч айткъанда уа, сабийликни дуньяны аламат болгъанын аныласала, барыбыз да къууанарыкъ эдик, дегенди.

Б.Паштов биринчи июнда бек магъаналы жумуш къоркъусулукъ болгъанын дагъада бир кѐре эскерткенди эм бу жанына жууалы органлары келечилерин биоточна сакъ болууга чыгарыгъанды.

Нальчинини солуу эм культура паркында сабийлеге деп аттракционла биринчи июнда ортендикле сагъат тогуздан башлап тоше сагъат экиге дер жагъсы ишлериде. Телемарфонга къатыштырылгъаны бла къынокъланы регистраци этиу а Жашил театра сагъат экиде тертегер бардырылгъанды.

МОКЪАЛАНЫ Зукура, Суратны ХОПЛАНЫ Марзият алгъанды.

СУРАТДА (солдан онгъа): Фатима Иванова, Борис Паштов, Татьяна Хашхожева.

Жангылыкълар

Эсепле чыгарыу

Мадарлыкълар бла усталык

Нальчик шахары билени беруу урфюденгенлерини жаш от ѐлюпчуолери бла ишлерини иголлары чыгарып-башдыла, конкурсада хорлагъанлары атлары белгиле болгъандыла.

Жыл сайын окъуну алдында жаш от ѐлюпчуолени дружиналары ишлерин башлайдыла. Ала школлада торлю-торлю жыйылула болгъан заманда дежурствону бардырадыла, от ѐлюпчуолеге ѐргенден сакъланууну памяткарларын жагърга болушдыла. Ала бла дерсе хар айда тематика плангана кѐре болушды.

Къыруу-конкурс тогузуну номерли школну стадионуна бек дегенде ѐткенди. Анда хорлагъан тынч тоюл эди, нуз вазеюнде ѐткенди. Анда хорлагъан тынч тоюл эди, нуз вазеюнде ѐткенди. Анда хорлагъан тынч тоюл эди, нуз вазеюнде ѐткенди.

Семинар

Бийик технологияла бл танышыу

Къабарты-Малквары Транспорт эм молк министрствосуну автомобиль жоюуны Управлениниси жолагъа къуарган организацилалга шѐндогюлоу технологияла жораланган семинар бардыргъанды. Аны жол ишлени этген бусагъатдагы материалла бла технология ишлени эм оборууданларны магъарила Би Эй Ви (АБВ) компанияны келечилерин къуаргандыла. Анда керпозтеги материаллары ичинде Германияда чыкъгъан зыгъыр бла чыардан жазыланган аспап тобетон, аны жараштырырга себеплик этген TOPCEL аещество эм жангы технологиялы оборуудан болгъанды. Ала барысы да жолаппа этилген ишлени квалитетин кѐртюруу эм жолаппа кѐп заманын тозуармай турлууга себеплик эткериде.

Промышленность

Произукция чыгарыу ѐсгенди

Къабарты-Малквары промышленность бѐлюменде ишлеген предриятиилери производцини кѐлден-кѐл этиде. Сѐз ючюн, буйыл озгъан айлыны ичинде тѐрт миллиард 84 миллион сом багысы продукция чыгаргъандыла. Промышленность, сѐвѐз эм информатизация министрствода билдиргенлерине кѐре, ол кезиге 2,975 миллиард сом багысы продукция жибериге мурат бар эди. Озгъан жылны ол кезиге ула тѐнглеширгенде, ѐсом 152,3 процент болгъанды. Жаланда апрель айны ичинде 1,225 миллиард сом багысы продукция чыгаргъандыла (161,5 процентге ѐсом).

Бѐлюмени арасында быылны тѐрт айны ичинде промышленность продукция чыгаруу былайды: машиностроение бла металлообработка - 1,342 миллиард сом багысы продукция чыгаргъандыла, озгъан жылны кезиге ула тѐнглеширгенде, ѐсом 129,1 процент болгъанды. Тюрсионно металлургия 1,446 миллиард сом (187%), жѐнги эм агъач жараштыргъан промышленность 2,072 миллиард сом (170,4%) эм химия промышленность 22 миллион сом багысы (103,1%) продукция чыгаргъандыла.

Себеплик

Эл мулк техниканы сатып алыргъа кредит

«Россельхозбанк» правлени кезиге ула сабан ишлени заманында эм фаядалы бардырырга себеплик эл мулк техниканы бла оборууданлыны сатып алыргъа кредит бериге оюу эткенди. Аны юсюнден бизге банкны пресс-службасы билдиргенди.

Ол техниканы «Россельхозбанк» ачыкъ акционер общество Россий Федерацияны Правительствоусуну буйыл 24-ию мартдан 494 номерли «2011 жылда сабан ишлени башлап эм фаядалы бардыруу юсюнден» буйругуу бла сатып башларыкъды. Бу программал алай техниканы тохташхан багысыны экиден бирин тѐлеп сатып алыргъа ол береди.

Былай кредитлини банк агропромышленность комплексини битеу торлю мели предриятиилерине бла организацилаларны жылгана оюн процентге береди. Техника къалай болгъанына эм къачан чыкъгъанына кѐре кредит алай бериледи.

Къыайгырылулукъ

Хар жарууагъа эс бѐлюн

Апрель айда Прохладный районун администрациясыны башчысыны атына анда жашагъаннадан торлю-торлю проблемаларын тамаларга эс бургуула деп 122 къыргъат келгенди. Ол санда 20 адам приѐмга алынганды.

Халкыны аспамыны жарыулары приватизация эм жерни арендагъа алуу бла байламды эди. Жыйырма юйорге тѐпелеу ючюн эм жетугелени торлю-торлю жумушлары тамаларга ахча болушукъ этилгенди.

Андан сора да, Примаковский элде жашагъан Г. Авдошингъа Молодичини орамда 100 метр суу ызы тартыла болушукъ берилдики. Район администрацияны башчысыны заместители Н.В. Тимошенко билдиргенге кѐре, ол участкага суу ыргылаа жуукъ заманда «КЪМР-де ЖКК-ны реформирюуны эм модернизацияны» деген республикалы целевой программаны чеклеринде тартылгъандыла.

Материалларына багъама УЛБАШЛАНЫ Мурат, Т.ЦАПЕНКО, Прохладный районун администрациясы хазырлагъандыла.

Статистика

Россейде юч жылгъа кѐбюрек жашап башлагъандыла

Саулукъ сакълануу битеудини организациасы (ВОЗ) торлю-торлю къыраллада сауулукъну сакълануу болумун эм адамны жашууну орталык болжалны юсюнден кезуло докладдын басмагъанды. Алай бла тохташдырылгъанча, арт юкълениктеда россиялинин жашууларыны орталык болжалы 3 жылга кѐбейгенди.

ВОЗ-н докладында айтылгъанына, орталык жашууну Россейде болжалы 68 жылга жеткенди (2000 жылда ол тарих 65 жыл эди). Аны бла бирге былай да айтырга керекбиз: тиширыула орта эсеп бла 74 жылгъа дер жашайдыла (2000 жылда 72-ге дер эди), эр кишилени жашуулары уа 62 жылгъа дер созулгъанды (2000 жылда 58-ге дер эди). Башкыча айтханда, биз бусагъатда 1990 жылда кѐрмюдолеге къайтханды.

Жазылыу - 2011

Багъалы окъучула!

2011 жылны экинчи жарымына жазылыу кампания андан ары бардырылды. Сиз «Заман» газетте сѐвѐзны къайсы почта бѐлюмонде да жазылырга болукъсуз.

Алты айгъа жазылыуну багъасы тюрленмегенди, алгыннгылай къалгъанды - 356 сом 10 капек.

Бизни индексибиз - 51532

Ахыры 2-чи бетдеди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

